पुष्पा००)। ये बुद्धधर्मान्प्रतिक्षेप्स्यन्ति लाभसत्कारश्लोकाभिभूता उच्चारलग्ना लाभसत्काराभिभूता इतरजातीयाः; or भगवानाह। एवंरूपाश्च ते आनन्द सूचान्तां प्रतिक्षेप्स्यन्ति प्रतिवक्ष्यन्ति चानेकप्रकारांश्चान्योन्यप्रकारानभिसंस्कारानभिसंस्करिष्यन्ति (*Burnouf* in his *Introd. à l'hist. du Buddh. Ind.* renders this word '*imagination*', but it will seem that it is opposed in the *Lalitav.* p. 100. 101. to acts which yield a result or profit). E. कृ with सम् and अभि, ágama सुट्, krit aff. घञ्.

अभिसंस्तव Tatpur. m. (-वः) Praising, being praised, giving or having prominence; e. g. *Jaimini Sútras*: एकनिष्पत्तेः सर्वं समं स्यात्। संसर्गिरसनिष्पत्तेरामिक्षा वा प्रधानं स्यात्। मुख्यशब्दाभिसंस्तवाच्च (*Śabara*: मुख्यः शब्दः संस्तोतुं न्याय्य इति प्राथम्यात् &c.). E. स्तु with सम् and अभि, krit aff. अप्.

अभिसंहित Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) [1] Agreed, contracted. [2] Attached to, interested, following any object eagerly; e. g. *Ruchistava* (as quoted by *Rádhákánta*): पितृन्नमस्ये दिवि ये च मूर्ताः स्वधाभुजः काम्यफलाभिसंधौ। प्रदानशक्ताः सकलेप्सितानां विमुक्तिदा ये ऽनभिसंहितेषु (*to those who are free from worldly attachment*). E. धा with सम् and अभि, krit aff. क्त.

अभिसङ्क्रुध्यत् Tatpur. m. f. n. (-न्-न्ती-त्) Being angry with; e. g. *Bhaṭṭik.*: (Sítá speaks to Ráma) दैवाद्विभीहि काकुत्स्थ जिह्रीहि त्वं तथा जनात्। मिथ्या मामभिसंक्रुध्यन्नवशां शत्रुणा हृताम्. E. क्रुध् with सम् and अभि, krit aff. शतृ.

अभिसङ्क्षिप्त Tatpur. m. f. n. (-प्तः-प्ता-प्तम्) Thrown, aimed at, shot; used also in an active sense (having thrown &c.); e. g. *Ádip. Mahábh.*: सुकुमारं च सूक्ष्मं च गुरु चापि गुरुप्रियः। सौष्ठवेनाभिसंक्षिप्तः सो ऽविध्यद्विविधैः शरैः (*Nílak.*: सुकुमारं पूर्णघटकुक्कुटाण्डादीनि लक्ष्याणि अविचाल्य विध्यन्। सूक्ष्मं गुञ्जादि लक्ष्यम्। गुरु घनावयवं च सो ऽविध्यत्; *Arjunam.* reads गुरु, viz. सुकुमारं पुष्पादि। सूक्ष्मं बालाग्रादि। गुरु पर्वतादि). E. क्षिप् with सम् and अभि, krit aff. क्त.

अभिसङ्क्षेप Tatpur. m. (-पः) The same as सङ्क्षेप q. v.; comp. चित्ताभिसंक्षेप or चिन्ताभिसंक्षेप 'contraction, i. e. heaviness of intellect'. E. क्षिप् with सम् and अभि, krit aff. घञ्.

अभिसङ्ख्य Tatpur. m. f. n. (-ख्यः-ख्या-ख्यम्) Understood, clearly inferable, evident; e. g. *Śabara* (on the *Mím. S.* VII. 3. 39.): अभिसंख्यं त्रिवृदहः 'that the word Trivṛit means the day so called is evident'. E. ख्या with सम् and अभि, krit aff. क.

अभिसङ्ख्यत्व n. (-त्वम्) The being understood, the being clearly inferred, the being evident; e. g. *Jaimini Sútra*: अहानि वाभिसंख्यत्वात् 'or rather (in the vaidik passage पञ्चपञ्चाशतस्त्रिवृतः संवत्सराः the word संवत्सराः means) days, because this sense is clearly implied by, or becomes evident from, the context'. E. अभिसङ्ख्य, taddh. aff. त्व.

अभिसङ्ख्येय Tatpur. m. f. n. (-यः-या-यम्) To be reckoned, to be counted out; e. g. *Rámáy.*: अवश्यमभिसंख्येयं तन्मया वानरं बलम्. E. ख्या with सम् and अभि, kṛitya aff. यत्.

अभिसञ्चारिन् Tatpur. m. f. n. (-री-रिणी-रि) Wandering everywhere, unsteady, fickle; *Yáska* (on *Ṛigv.*: अन्यस्य चित्तमभि संचरेण्यम्) अभि संचरेण्यमभिसंचारि (*Durga*: = संचरणशीलम्। अनवस्थितमित्यभिप्रायः). E. चर् with सम् and अभि, krit aff. णिनि.

अभिसत्वन् Bahuvr. m. (-त्वा) (ved.) Surrounded or attended by, the beings; an epithet of Indra: *Ṛigv.*, *Sámav.*, *Yajurv.*, *Atharv.*: अभिवीरो अभिसत्वा सहोजा जैत्रमिन्द्र रथमातिष्ठ गोवित् (*Sáy.*: = अभिगतसत्वा; *Mahídh.*: अभितः सत्वानः परिचारिकाः प्राणिनो यस्य सो ऽभिसत्वा). — [The *Ṛigv.* and *Vájas. Prátiś.* notice that स् remains unchanged in this compound.] E. अभि and सत्वन्.

अभिसन्ताप Tatpur. m. (-पः) War, battle; *Haláyudha*: जन्यं स्याद्भिसंतापः संमर्दो वियहस्तथा. E. तप् with सम् and अभि, krit aff. घञ्. (The assurance given elsewhere that अभिसंताप is a transposed form of अभिसंपात is gratuitous.)

अभिसन्त्रस्त Tatpur. m. f. n. (-स्तः-स्ता-स्तम्) Frightened, alarmed; or very frightened, very alarmed; e. g. *Rámáy.*: स तां विमृज्य पाणिभ्यामभिसंत्रस्तचेतनः। उवाच राजा &c. E. त्रस् with सम् and अभि, krit aff. क्त; or अभि and संत्रस्त.

अभिसन्देह Tatpur. m. (-हः) The organ of generation; *Mahábh. Udyogap.* (*Ambop.*) v. 7494: इत्युक्त्वा समयं तत्र चक्राते तावुभौ नृप। अन्योन्यस्याभिसंदेहे तौ संक्रामयतां ततः (*Nílak.*: समयं शपथम्। अभिसंदेहे लिङ्गे। सम्यग्दिह्येते उपचीयेते रतिकाले प्रथेते इति व्युत्पत्तेः। अभिसंदोह इति पाठे ऽपि संदुह्यन्ते प्रजा आभ्यामिति व्युत्पत्तेरेव). E. दिह् with सम् and अभि, krit aff. घञ्.

अभिसन्दोह Tatpur. m. (-हः) A various reading for अभिसन्देह q. v., in the same sense as the latter. E. दुह् with सम् and अभि, krit aff. घञ्.

अभिसन्ध Tatpur. m. (-न्धः) A detractor, a calumniator. See the following. (For the fem. अभिसन्धा see s. v.) E. धा with सम् and अभि, krit aff. क.

अभिसन्धक m. (-कः) The same as the preceding; e. g. *Manu*: वैडालव्रतिको ज्ञेयो हिंस्रः सर्वाभिसन्धकः (*Kullúka*: = परगुणासहनतया सर्वाक्षेपकः; *Medhát.*: = आक्षेपकः। परगुणान्न सहते .....। अभिसंधत्त इत्यातश्चोपसर्ग इति — *Pán.* III. 1. 136. — कः। ततः स्वार्थे कः। सर्वेषामभिसंधकः षष्ठीसमासः). Another reading of the word is अतिसन्धक. E. अभिसन्ध, taddh. aff. क.

अभिसन्धा Tatpur. f. (-न्धा) [1] Speech, word, declaration (with the implied sense of *deliberateness*); e. g. *Chhánd. Up.*: स यदि तस्य कर्ता भवति (i. e. if a man has committed a theft) तत एवानृतमात्मानं कुरुते (and by denying it makes himself untrue) सो ऽनृताभिसंधो ऽनृतेनात्मानमन्तर्धाय परशुं तप्तं परिगृह्णाति स दह्यते ऽथ हन्यते। अथ यदि तस्याकर्ता भवति तत एव सत्यमात्मानं कुरुते स सत्याभिसंधः सत्येनात्मानमन्तर्धाय परशुं तप्तं परिगृह्णाति स न दह्यते ऽथ मुच्यते. [2] Promise, agreement; e. g. *Rámáy.*: तेन (sc. दशरथेन) सत्याभिसंधेन त्रिवर्गमनुतिष्ठता। पालिता सा पुरी श्रेष्ठा इन्द्रेणेवामरावती. Compare अभिसंधान and अभिसंधि. E. धा with सम् and अभि, krit aff. अङ्.

अभिसन्धान Tatpur. n. (-नम्) [1] Speaking, saying, declaring (with the implied sense of *deliberateness*); e. g. *Krishnatark.* on the *Dáyabh.*: शास्त्रीयदानपदस्य स्वत्वाभिसंधानपूर्वकत्यागे लक्षणा; comp. also the inst. s. v. अभिसन्धि. [2] Promise, agreement; e. g. *Rámáy.*: सा हि सत्याभिसंधाना तथानन्या च भर्तरि. [3] Aim, intention, purpose, interest in an object; e. g. *Mitáksh.*: जैह्म्यं कौटिल्यम्। अन्याभिसंधानेनान्यवादित्वमन्यकर्तृत्वं च; or *Sánkhya Pravach.*: स्वभावाच्चेष्टितमनभिसंधानाद्भृत्यवत् (*Vijnánabh.*: यथा प्रकृष्टभृत्यस्य स्वभावात्संस्कारादेव प्रतिनियतावश्यकी च स्वामिसेवा प्रवर्तते न तु स्वभोगाभिप्रायेण तथैव प्रकृतेश्चेष्टितं संस्कारादेवेत्यर्थः). [4] Imposing, cheating, deceiving; e. g. *Raghuv.*: पराभिसंधानपरं